

**ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 20 ΜΑΪΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κείμενο από το πρωτότυπο (στίχοι 21-38)

ΑΝ. Οὐ γὰρ τάφου νῶν τὸ κασιγνήτῳ Κρέων
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ἔτεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκη
χρησθεῖς δικαίᾳ καὶ νόμῳ, κατὰ χθονὸς
ἔκρουσε τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς, 25
τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
ἀστοῖσί φασιν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ
τάφῳ καλύψαι μηδὲ κωκῦσαί τινα,
ἔᾶν δ' ἄκλαυτον, ἄταφον, οἴωνοῖς γλυκὺν
θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς. 30
Τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
κᾶμοί, λέγω γὰρ κᾶμέ, κηρύξαντ' ἔχειν,
καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
σαφῆ προκηρύξοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ, 35
φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
Οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα
εἴτ' εὐγενῆς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

A. Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τους στίχους **31-38 (Τοιαῦτά φασι ἐσθλῶν κακῆ).**

Μονάδες 30

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. Ποια σημασία έχει ο χαρακτηρισμός «ἀγαθός» που απευθύνει η Αντιγόνη στον Κρέοντα στο στίχο 31: «φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα...»;

Μονάδες 10

2. Να απαντήσετε αιτιολογημένα αν η απόφαση του Κρέοντα να απαγορεύσει την ταφή του Πολυνείκη εναρμονίζεται με τις θρησκευτικές αντιλήψεις και τα ταφικά έθιμα των αρχαίων Ελλήνων.

Μονάδες 10

3. Με βάση το πρωτότυπο κείμενο που σας δόθηκε και το μεταφρασμένο που ακολουθεί, τι αποφασίζει ο Κρέοντας για την ταφή των δύο αδελφών και πώς δικαιολογεί την απόφασή του;

Κείμενο από μετάφραση (στίχοι 192-208)

Εγώ με τέτοιους νόμους του κράτους την ισχύ θ' αυξήσω.

Και τώρα, σύμφωνα μ' αυτά στην πόλη διακήρυξα για τα παιδιά του Οιδίποδα:

τον Ετεοκλή, που χάθηκε σαν ήρωας στη μάχη υπερασπίζοντας την πόλη του, τάφος να τον δεχτεί με προσφορές τιμής, καθώς αρμόζει στους ήρωες νεκρούς.

Τον αδερφό του πάλι, τον Πολυνείκη εννοώ, που χώρα πατρική και ντόπιους θεούς εξόριστος γυρνώντας θέλησε πέρα για πέρα να πυρπολήσει, δικό του αίμα θέλησε να πιει, δικούς του στη σκλαβιά να σύρει, αυτόν, λέω, στην πόλη τούτη βγήκε προσταγή κανείς να μη νεκροστολίσει, να μη θρηνήσει κανείς, να τον αφήσουν άθαφτο, κορμί ρημάδι, τα σκυλιά να τον ξεσκίσουν και τα όρνια. Αυτή 'ναι η θέλησή μου· ποτέ δε θα τιμήσω εγώ περισσότερο τους άδικους από τους δίκαιους.

Μονάδες 10

4. Η τραγωδία είναι σύνθεση επικών και λυρικών στοιχείων, τα οποία είναι ευδιάκριτα. Να αναφέρετε τα επικά στοιχεία της και τι γνωρίζετε για το καθένα από αυτά.

Μονάδες 10

5. Να γράψετε δύο παράγωγα (απλά ή σύνθετα) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **λέγουσι, ἔκρουψε, ἄγειν, δρᾶ, δείξεις.**

Μονάδες 10

6. α) Αφού μεταφέρετε τον παρακάτω πίνακα στο τετράδιό σας, να γράψετε τη γενική και αιτιατική ενικού και πληθυντικού αριθμού των λέξεων: **δίκη, νόμος, χάρις, πρᾶγμα, εὐγενής.**

Ενικός αριθμός					
Γεν.					
Αιτ.					
Πληθυντικός αριθμός					
Γεν.					
Αιτ.					

Μονάδες 5

- β) Να γράψετε στο τετράδιό σας στο τρίτο ενικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντος ενεργητικής φωνής τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:
 έχει, λέγουσι, έκρουσε, καλύψαι, δρᾶ.

Μονάδες 5

7. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις λέξεις της στήλης Α και δίπλα σε καθεμιά τον σωστό συντακτικό της χαρακτηρισμό από τη στήλη Β (δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν).

Στήλη Α	Στήλη Β
ἀθλίως	επιθετική μετοχή
τὸν θανόντα	επιρρηματικός προσδιορισμός
ἐκκεκηρῦχθαι	σύστοιχο αντικείμενο
τὸν ἀγαθὸν	αντικείμενο
ἐν πόλει	υποκείμενο
	εμπρόθετος προσδιορισμός
	επιθετικός προσδιορισμός

Μονάδες 10

**ΟΔΗΓΙΕΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ**

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δεν θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και το φωτοαντίγραφο.
3. Να απαντήσετε σε όλες τις παρατηρήσεις.
4. **Η μεταφορά και η συμπλήρωση των πινάκων στο τετράδιό σας να γίνει, έστω πρόχειρα αλλά καθαρά, με στυλό διαρκείας.**
5. Διάρκεια εξέτασης : τρεις (3) ώρες.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**